

Suomen tieteellisen kirjastoseuran vuosi 2025

Vuonna 2025 globaali maailmantilanne jatkoi kehittymistään tavalla, joka vastasi STKS:n strategiassa tunnistettua ”yllätysten aikaa”. Muuttuvassa maailmantilanteessa yhteistyö, vertaisoppiminen ja kansainvälinen vuoropuhelu ovat entistä tärkeämpiä. Vuosi 2025 osoitti jälleen, että tieteellisten kirjastojen ja niiden asiantuntijoiden rooli kytkeytyy laajemmin yhteiskunnan kykyyn ymmärtää, käsitellä ja ratkaista monimutkaisia haasteita tutkitun tiedon varassa.

Seuran hallitus kokoontui helmikuussa Helsingin yliopiston Kaisa-kirjastossa vanhan ja uuden hallituksen yhteiseen kokoukseen. Kaikki seitsemän hallituksen muuta kokousta pidettiin etänä.

Seuran kevätkokous järjestettiin 21.5. ja syyskokous 26.11. Molemmat kokoukset järjestettiin hybriditoteutuksena Tieteiden talolla ja verkon välityksellä. Syyskokouksessa valittiin seuran hallitukseen vuosille 2026–2027 jatkokaudelle Tuija Korhonen ja Henri Pitkänen sekä uusiksi jäseniksi Riitta-Liisa Karjalainen ja Miia Willman. Seuran sihteerinä toimi Satu Nikander ja taloudenhoitajana Mervi Kivirinta.

Strategian ja toimintasuunnitelman mukaisesti STKS:n työryhmät järjestivät ajankohtaisia koulutuksia. Suurin osa koulutuksista pidettiin webinaareina, mutta myös seminaareja paikan päällä lähitapaamisina järjestettiin Tampereella ja Helsingissä. Monipuoliset aiheet kiinnostivat ja erityisesti verkkototeutukset varmistivat seuran koulutusten maantieteellistä saavutettavuutta jäsenille ja kaikille kiinnostuneille. Koulutuksia markkinoitiin aktiivisesti myös alan opiskelijoille. STKS:n koulutukset vuonna 2025 olivat:

- **Robotiikkaa kadulla, kirjastossa ja konttorissa – ohjelmistorobotiikasta ja roboteista** -webinaari 22.1.2025
- **Kirjasto 360° – palvelua kaikilla kanavilla** -seminaari, Helsinki, 21.10.2025
- **Maksutonta, ilmaista vai vaihdantaa? Kirjastojen näkökulmia kaukopalveluun** -webinaari 7.11.2025
- **Tiedon luotettavuus, arviointi ja etiikka – informaatiolukutaidon muuttuvat horisontit** -seminaari, Tampere, 14.11.2025
- **Avoin tiede – riskien ja ihanteiden välissä** -webinaari 20.11.2025
- Lisäksi Uuden teknologian työryhmä järjesti **DemoLab**-konseptilla tutustumisia erilaisiin teknologiasovelluksiin
 - **Digitaalisen humanismin hiekkalaatikko – MessyDesk** 7.11.2025
 - **Automaattisen kuvailun tekoälytyökaluja esittelyssä** 28.11.2025

Vuosi 2025 oli seuran talouden kannalta positiivinen koulutustoiminnan ansiosta. Hallitus ja työryhmät kokoontuivat pääosin etänä, mikä osaltaan vaikutti seuran talouteen tasapainottavasti.

Signum julkaisi ajankohtaisia tieteellisen kirjastoalan artikkeleita, ja lehdessä jatkettiin myös seuran työryhmien esittelyjä. Lehden kolme numeroa julkaistiin ainoastaan verkossa, ja vuoden viimeinen numero toimitettiin jäsenille myös painettuna. Painetun numeron tarkoituksena oli tukea seuran markkinointia. Uutiskirjeen avulla elektroniset numerot saivat lisää näkyvyyttä jäsenistölle.

Vuonna 2025 digitointiin Signumin sisällysluettelot vuosilta 1989–1995 sekä 15-vuotishakemistoliite (1968–1982) ja lisättiin Journal.fi-palvelun arkistosivuille.

Tulevaisuuden historiantutkijoita ilahduttanee, että myös STKS:n historiikki *Muutoksen tekijät hyvässä seurassa – Suomen tieteellinen kirjastoseura 1970–2010*, joka ilmestyi vuonna 2019 Tuula Ruhasen ja Marja Sarvilinnan toimittamana, saatiin avoimesti verkkoon kun se digitointiin ja julkaistiin Helsingin yliopiston julkaisuarkistossa Heldassa marraskuussa.

STKS:n jäsenmäärä oli vuoden 2025 lopussa 365 jäsentä. Edellisenä vuonna jäsenmäärä oli 382. Jäsenmäärän loiva lasku johtuu muun muassa alan eläköitymisistä. Seuran jäsenrekisteristä on myös viime vuosina poistettu sellaiset jäsenet, joiden jäsenmaksu on ollut maksamatta useampana peräkkäisenä vuotena. Jäsenmaksuihin ei ole tehty korotuksia viime vuosina.

Vuonna 1929 perustettu seuramme täytti vuonna 2025 jo korkean iän, 96 vuotta. Seura on ollut keskeinen toimija tieteellisten kirjastojen henkilökunnan osaamisen kehittämisessä ja STKS oli myös IFLAn ensimmäinen jäsen Suomessa.

Karl-Erik Henrikssonin rahasto jakoi yhteensä 1 800 euroa apurahoja vuonna 2025.

Vaikuttavuus ja vastuullisuus

Seuran yhtenä keskeisenä toimintamuotona on vaikuttaminen yhteisellä äänellä alan kehitykseen. Vaikuttamistyössämme kirjastojuridiikan työryhmä on asiantuntemuksellaan keskeinen toimija hallituksen ja puheenjohtajan tukena. STKS antoi alkuvuodesta 2025 kaksi lausuntoa. Lausunto hallituksen esityksestä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi annettiin tammikuussa ja lausunto OKM:n tekijänoikeus- ja tekoälyraporteista huhtikuussa. Vaikuttamistyössä seura toimi myös muiden toimijoiden kanssa yhdessä. EU-sääntelyssä tulee tapahtumaan tulevana vuosina paljon, joten yhdessä kansainvälisen Knowledge Rights 21 -hankkeen sekä Suomen kirjastoseuran ja Kansalliskirjaston kanssa laadittiin joulukuussa 2025 kirje komissaari Henna Virkkuselle digitaalista sääntelyä koskevista ajankohtaisista asioista. Lisäksi liittyen linjaukseen Varastokirjaston palvelujen maksullisuudesta lähetimme loppuvuodesta kirjeen opetus- ja kulttuuriministeriöön yhdessä Erikoiskirjastojen neuvoston ErikN:n kanssa.

STKS:n toiminnassa korostetaan vastuullisia toimintatapoja. Matkustamisen tarvetta on pyritty vähentämään järjestämällä kokouksia ja tapahtumia etäyhteyksin. Pelkkä etäosallistuminen ei kuitenkaan täysin korvaa kasvokkain tapahtuvaa kohtaamista, joka on erityisen tärkeää uusien toimijoiden verkostoitumiselle, vuorovaikutuksen syntymiselle ja luottamuksen rakentamiselle.

Uusi kunniajäsen

Seuran syyskokous päätti kutsua kunniajäseneksi Kansalliskirjaston lakimies Pekka Heikkisen hänen ansioistaan kirjasto- ja tietopalvelualan juridiikan hyväksi.

Hallitus 2025

- Anne Lehto, puheenjohtaja, Tiedekirjasto Tritonia, Vaasan yliopisto
- Marita Ahola, varapuheenjohtaja, Turun ammattikorkeakoulu, Kirjasto- ja tietopalvelu
- Katja Hilska-Keinänen, Kansalliskirjasto (20.5.2025-)
- Mika Holopainen, Helsingin yliopiston kirjasto
- Riitta-Liisa Karjalainen, Kajaanin ammattikorkeakoulun kirjasto
- Tuija Korhonen, Helsingin yliopiston kirjasto
- Susanna Kouva, Oulun yliopiston kirjasto
- Jaana Latvanen, Seinäjoen ammattikorkeakoulun kirjasto
- Susanna Parikka, Lapin korkeakoulukirjasto
- Henri Pitkänen, Suomen ympäristökeskus, Avoin tiede -ryhmä (-31.1.2025)
- Miia Willman, LUT-tiedekirjasto

Toimihenkilöt 2025:

- Satu Nikander, sihteeri
- Mervi Kivirinta, taloudenhoitaja
- Mika Holopainen, päätoimittaja (Signum)
- Juha Leppämäki, laskutussihteeri
- Minna Marjamaa, toimitussihteeri (Signum)

Toiminnantarkastaja:

- Iina Tuovinen (varalla Pia Tuovinen)

Työryhmät 2025

- Aineiston saatavuus -työryhmä
- Asiakaspalvelutyöryhmä
- Informaatiolukutaitotyöryhmä
- Kirjastojuridiikan työryhmä
- Taidekirjastojen työryhmä
- Tutkijapalveluiden työryhmä
- Uuden teknologian työryhmä

Edustukset kansallisissa ja kansainvälisissä kokouksissa ja seminaareissa

- Nordic Meeting, Reykjavik 17.2., Anne Lehto
- LIBER Annual Conference, Lausanne, Sveitsi 2.-4.7., Anne Lehto
- IFLA General Assembly, hybridikokous, Astana, Kazakstan 20.8., Anne Lehto (etä)
- EBLIDA ELAN, Linking libraries sustainability exchange visit, Cinisello Balsamo, Italia 19.-20.11., Marita Ahola